Analize și opinii

Ovidiu Tânjală: Trump versus Triffin

Acum 11 minutes 13 Vizualizari 8 Timp de citire

Taxele vamale impuse Canadei au fost respinse la doar câteva ore după adoptare în Senatul SUA. Deși votul nu are o importanță practică întrucât va fi – cel mai probabil – răsturnat în Camera Reprezentanților acesta are totuși o semnificație aparte. Căci în afară de cei câțiva RINO (stângiști deghizați în conservatori precum doamna Murkowski), împotriva taxelor vamale a votat și senatorul Rand Paul unul dintre sprijinitorii libertarieni ai administrației Trump. Votând împotriva administrației Trump în chestiunea taxelor vamale impuse Canadei, dl. Paul ne face cunoscută opoziția liberal clasică – libertariană – la măsurile economice aplicate de administrația Trump.

Căci măsurile economice propuse de administrația Trump sunt, în cel mai bun caz, contradictorii. Presupunând că dl. Trump chiar dorește să-și atingă scopul declarat, anume reindustrializarea SUA, taxele vamale nu sunt o soluție pentru atingerea acestui scop. Taxele vamale sunt practic neutre, faptul că au funcționat în trecut pentru a industrializa SUA nu este o garanție a faptului că acestea vor funcționa în același mod și astăzi.

Într-adevăr, taxele vamale au fost determinante în contextul industrializării nord-estului american și au fost una dintre cauzele Războiului Civil. Căci în vreme ce sudul rural dorea comerț liber pentru a putea importa

Iar dacă SUA s-au industrializat protejând piața internă prin impunerea taxelor vamale, dezindustrializarea SUA nu a fost cauzată de lipsa acestora. Motivul pentru care SUA și-au exportat industria către sud-estul asiatic este faptul că americanii au înlocuit exportul de produse fizice cu exportul de hârtie colorată, anume cu exportul de monedă fiduciară. Mecanismul dezindustrializării SUA este descris în așa numitul paradox al lui Triffin. Definiția monedei de rezervă presupune că statul care o emite va trebui să o exporte către alte state pentru a satisface nevoile intrinseci presupuse de însăși statutul de monedă de rezervă. Iar aceasta înseamnă că SUA pot exporta hârtie colorată în contrapartidă cu bunuri și servicii cât se poate de reale. Pe măsura trecerii timpului SUA descoperă că au un avantaj comparativ în ceea ce privește producția de hârtie colorată și se specializează în consecință – acesta fiind motivul hipertrofierii sectorului financiar american – în vreme ce producția de bunuri și servicii nonfinanciare este eviscerată de competiția cu bunurile și serviciile provenite din import în schimbul hârtiei colorate.

Am descris mai sus extrem de succint esența paradoxului lui Triffin, motivul pentru care, atâta vreme cât dolarul va fi monedă de rezervă, deficitele comerciale ale SUA (și implicit presiunea dezindustrializării) vor continua să existe indiferent de existența taxelor vamale căci tocmai am văzut că taxele vamale nu sunt parte a mecanismului prin care sunt create deficitele.

Cu alte cuvinte dl. Trump are două ținte incompatibile, două ține care se exclud reciproc. Dl. Trump nu va putea menține statutul dolarului ca monedă de rezervă în același timp în care va forța reindustrializarea SUA fără a distruge ori SUA, ori dolarul sau fără a renunța la reindustrializare.

Să vedem care sunt consecințele cele mai probabile ale noilor taxe vamale. Este important să subliniem – înainte de toate – că taxele vamale nu sunt inflaționiste. Este o subliniere importantă căci inflația este mereu și pretutindeni un fenomen monetar, adică este determinată de tipărirea de monedă calpă, taxele vamale nu pot produce inflație chiar dacă prețurile se vor reașeza, chiar dacă prețurile vor crește (vom vedea imediat de ce). Dacă cantitatea de bani din economie este constantă taxele vamale nu vor face decât ca unele prețuri să crească în vreme ce altele vor scădea, modul în care se va produce reașezarea prețurilor este dincolo de scopul acestui text. În al doilea rând este important să subliniem faptul că taxele vamale recent adoptate sunt într-atât de exagerat de mari încât nivelul acestora arată limpede faptul că sunt adoptate tocmai pentru a bloca schimburile comerciale, în spatele adoptării acestora nu se află vreo speranță a administrației de a folosi taxele pentru cârpi bugetul SUA, în spatele adoptării taxelor nu se află dorința administrației de a echilibra bugetul folosind sumele provenite din taxare ci doar intenția administrației de a bloca schimburile comerciale dintre SUA și restul lumii. Consecința imediată a taxelor vamale va fi că dolarii proaspăt tipăriți

nu vor putea fi exportați internațional prin deficite, aceștia vor rămâne pe piața internă a SUA determinând creșterea prețurilor. Cu alte cuvinte taxele vamale vor limita drastic posibilitatea de a face expansiune

Să privim cele de mai sus dintr-o perspectivă ușor diferită. Dolarii falși emiși (80% de băncile comerciale, 20% de FED) erau folosiți pentru a cumpăra bunuri și servicii cât se poate de reale din țări precum China, Coreea de Sud, Germania, Vietnam etc. Aceste țări foloseau la rândul lor dolarii pentru a cumpăra obligațiuni emise de guvernul SUA. Circuitul dolarilor se încheia în acest mod izolând astfel piața internă a SUA de inflația pe care acești dolari ar fi produs-o negreșit dacă ar fi existat crăpături în sistem permițând acestor sume să contamineze piața internă cu care interacționează americanul obișnuit. Un astfel de sistem poate gonfla diverse active financiare, piața de capital, bursa etc dar redistribuie inflația SUA la nivel global, nu o pune în întregime în sarcina americanului simplu. Pe de altă parte elitele financiare troțkiste ale SUA beneficiază din plin de sistem, de posibilitatea de a face expansiune monetară, de a manipula o așa numită industrie financiară hipertrofiată. Taxele vamale vor gripa funcționarea acestui sistem, practic exportul inflației dinspre SUA către restul lumii va fi imposibil de vreme ce taxele vor bloca achiziția bunurilor și a serviciilor de către cetățeanul american în schimbul banilor noi tipăriți. Elitele financiare americane, Wall Street vor duce o luptă feroce pentru a putea continua expansiunea monetară de care beneficiază direct (reamintim proporția de 80% menționată mai sus), vor duce o luptă feroce împotriva noii administrații pentru a putea păstra prevalența industriei financiare în raport cu ceea ce omul obișnuit înțelege prin industrie, anume o activitate care produce bunuri și servicii cât se poate de reale.

Să ne întoarcem acum la istorie, logica economică și reamintirea faptelor istorice ne vor întregi perspectiva asupra a ceea ce se întâmplă în economia și în politica SUA. Da, SUA s-au industrializat protejându-și industria incipientă folosind instrumentul taxelor vamale. Da, prețul plătit de industrializarea nordului american a fost trecut în contul sudului, consecința a fost un război civil care a făcut cel puțin un milion de victime. Dar industrializarea a fost posibilă pentru că în acele zile nu SUA emitea moneda de rezervă ci Imperiul Britanic, pentru că ambele monede, atât dolarul cât și lira sterlină erau pe deplin convertibile în aur. Cu alte cuvinte nu exista monedă fiduciară, mecanismele descrise mai sus – mă refer în special la paradoxul lui Triffin – erau inoperante de vreme ce convertibilitatea în aur nu permitea artificii și malversațiuni economico-financiare precum cele descrise mai sus ci doar asuprire politică limpede, clară, transparentă și fără echivoc.

Din păcate sunt sceptic, nu cred că dl. Trump va putea să învingă mâinile manichiurate ale elitelor Wall Street cu ajutorul mâinilor bătătorite de muncă ale Main Street. Dar ceea ce știu cu precizie este că senatorul Rand Paul i-a semnalat clar domnului Trump că nu va putea învinge rațiunea, nu va putea învinge logica economică. Menținerea taxelor vamale înseamnă renunțarea la dolar, mai precis înseamnă renunțarea la dolarul fiduciar. Pe termen lung soluția pentru reindustrializarea SUA – indiferent dacă dl. Trump va dori sau

nu să mențină taxele pe termen lung – este revenirea la dolarul aur, doar acesta va face mecanismul descris de dl. Triffin inoperabil.

manichiurate să manipuleze cuvintele răstălmăcindu-le nu avem voie să fim surprinși de faptul că industria americană arată precum în fotografia atât de cunoscută a inaugurării noii administrații. Site-uri de bârfe, manipulatori a nimicului fiduciar, manipulatori de biți și de bytes, vânzători de certificate de carbon. Industria este o activitate care presupune o anumită intimitate cu materia, cu matematica și cu sudoarea, o sinergie a mâinii bătătorite cu mintea lucidă, este contrariul a ceea ce se înțelege pe Wall Street prin industrie. Pentru a avea succes dl. Trump va trebui să pună o oarecare ordine în semantică, să aplice apoi logica formală și abia apoi va putea aborda lupta politică grea și inegală cu leviatanul financiar care a distrus lumea în care trăim.

de Ovidiu Tânjală

Despre autor

editor